

عنوان مقاله:

شکاکیت.

محل انتشار:

فصلنامه علمی پژوهشی متین (امام خمینی و انقلاب اسلامی)، دوره 4، شماره 14 (سال: 1381)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

خلاصه مقاله:

چکیده: نخستین گام در معرفتشناسی مذاقه در باب امکان معرفت است که بررسی اقسام، ادله به سود و زیان شکاکیت را در پی دارد. در این باره می توان اقسام شکاکیت مانند شکاکیت فراگیر و موضعی، و شکاکیت روش شناختی و حقیقی و ... و زمینه های پیدایش و سیر تاریخی این بحث را از پیرون تا دکارت و تا شکاکان معاصر بررسیید. خلاصه ماشینی: "با فرض اینکه p " نماد هر باور متعارفی (مثل: میزی در برابر من است) باشد، نوع نخست استدلالی را که فرض شکاکیت را به کار می برد، می توان به صورت زیر تقریر کرد: اگر S به p علم دارد، پس p یقینی است. معنای ضمنی مقدمه دوم این استدلال مفهوم دکارتی شک است که تقریباً "بدین قرار است: قضیه p " از نظر S مورد تردید است اگر قضیه ای وجود داشته باشد که S دلیلی بر انکار آن نداشته باشد؛ و $(\neg p)$ چنانچه به باورهای S افزوده شود، از توجیه قضیه p بکاهد، در این صورت S به p شک دارد. با این همه، پرسش مربوط به [به مطلب] این است: اگر S در باور به P دلیل موجه دارد (یا به P علم دارد)؛ و P (به نظر S)، بروشنی، مستلزم q است؛ و S بر اساس باور به P ، به q باور دارد، در این صورت آیا S در باور (یا در مقام علم) به q دلیل موجهی دارد؟ منابع معاصر، در برابر استدلالی که با استفاده از روایت معتبری از اصل گذرپذیری [۱] به سود شکاکیت [اقامه شده] است، حاوی دو پاسخ عام است. لیکن، یادآوری این نکته بسیار مهم است که حتی اگر آن اصل با چنین برداشتی کاذب می بود، مادام که معرفت نیازمند توجیه باشد، هنوز می توان استدلالی را که ارائه شد به کار گرفت تا اثبات کرد p ، به دلیل اینکه موجه نیست، بیرون از معرفت ماست. زیرا اگر اصل گذرپذیری صادق باشد، برخی صور تبیین درونی گرایانه توجیه باید درست باشد و آنچه S را در انکار فرض شکاکیت موجه می کند، خود p است."

کلمات کلیدی:

شکاکیت، شکاکیت فراگیر و موضعی، شکاکیت روش شناختی و حقیقی، شک، معرفت، دکارت، باور، شکاکیت فراگیر، استدلال، یقینی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1933582>

